ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՔՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ
P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Է. Տարի, Թիւ 274, Ուրբաթ, 13 ՄԱՐՏ, 2015

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ

Յովիկ Աբրահամեան Հանդիպեցաւ Քուէյթի Հայ Համայնքի Ներկայացուցիչներուն Հետ

Պաշտօնական այցով Քուէյթ գտնուող վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան հանդիպած է տեղի հայ համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ: Համայնքիս պատուիրակութիւնը կը գլխաւորէր Թեմիս կաթողիկոսական փոխանորդ՝ գերապատիւ Տ. Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպույեան: Ողջունելով մեր հայրենակիցները՝ վարչապետը նշած է, որ Քուէյթի հայ համայնքը մեր այն համայնքներէն է, որուն մասին միշտ հպարտութեամբ կը նշեն մայր հայրենիքի մէջ: Յովիկ Աբրահամեանի

խօսքով՝ ընդամէնը վաթսուն տարուան պատմութիւն ունեցող քուէյթահայ համայնքը իր եռանդուն ջանքերուն, նախաձեռնողականութեան եւ օրինակելի պահուածքին շնորհիւ կը վայելէ երկրի իշխանութիւններուն եւ ամբողջ ժողովուրդին յարգանքը՝ կարեւոր գրաւական հանդիսանալով Հայաստանի եւ Քուէյթի միջեւ բարեկամական յարաբերութիւններու խորացման համար: ՀՀ վարչապետը ընդգծած է, որ բարձրաստիճան հանդիպումներու ընթացքին զգացած է Քուէյթի իշխանութիւններու ընդգծուած ջերմ եւ յարգալից վերաբերմունքը տեղի հայ համայնքին նկատմամբ:

Կառավարութեան ղեկավարը կարեւորած է Քուէյթի առաջնորդանիստ Սրբոց Վարդանանց եկեղեցւոյ եւ Հայոց ազգային վարժարանի դերը՝ հայապահպանութեան, համայնքի համակարգման ու միաւորման գործին: «Այսօր, առաւել քան երբեւէ, կարեւորում է

հայրենիքից դուրս ապրող մեր հայրենակիցների ինքնութեան, մայրենի լեզուի, հայկական մշակութային արժէքների պահպանումն ու սերունդներին փոխանցումը, Հայաստանի հետ կապերի ամրապնդումն ու զարգացումը»,- ընդգծած է ՀՀ վարչապետը:

Նշելով, որ այս տարուան Ապրիլ 24-ին կը լրանայ Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցը՝ վարչապետը ըսած է. «Մենք՝ որպէս ցեղասպանութիւն վերապրած ազգ եւ անկախ պետութիւն, խստօրէն դատապարտում ենք ցեղասպանութիւն կոչուող չարիքը եւ կոչ ենք անում աշխարհին, որ միասնական ուժերով հասնենք նրան, որ այլեւս երբեք եւ ոչ մի տեղ չկրկնուի ցեղասպանութիւնը»: Վարչապետը աւելցուցած է, որ հայ ժողովուրդը մշտապէս անսահման երախտագիտութեամբ պիտի յիշէ արաբ ժողովուրդի ցուցաբերած անուրանալի աջակցութիւնը Օսմանեան Թուրքիոյ մէջ ցեղասպանութենէն մազապուրծ հայերուն: Կառավարութեան ղեկավարին խօսքով՝ հիւրընկալ, բարեացակամ եւ հանդուրժողական արաբական երկիրները դարձած են այն հանգրուանները, ուր հայութեան բեկորները փրկութիւն եւ ապաստան գտած են, ամրացած, ոտքի կանգնած, աշխոյժօրէն մասնակցած եւ ընդելուզուած են այդ երկիրներու քաղաքական, հասարակական, ընկերա-տնտեսական եւ մշակութային կեանքին՝ միաժամանակ պահպանելով ազգային ինքնութիւնն ու պատմամշակութային դարաւոր արժէքները:

«Օսմանցի թուրքը չհասաւ իր վերջնական նպատակին: Աւելին, հայը չընկրկեց, չյանձնուեց, այլ վերածնուեց եւ այսօր՝ Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին, աշխարհին ներկայանում է ազատ եւ անկախ Հայաստանի Հանրապետութիւնով, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնով, միասնական ու միակամ Սփիւռքով, յաղթանակած ու հզօր բանակով»,- շեշտած է վարչապետը:

կառավարութեան ղեկավարին խօսքով՝ Հայաստանը անմասն չէ համաշխարհային եւ տարածաշրջանային մարտահրաւէրներէն: Միջին Արեւելքի մէջ տեղի ունեցող իրադարձութիւններու հետեւանքով Հայաստան ապաստանած են շուրջ 12 հազար սուրիահայեր:

«Հայաստանի Հանրապետութիւնն առանձնայատուկ ուշադրութիւն է դարձնում մեր քոյրերին եւ

եղբայրներին, հայաստանցիները ջերմագին եւ սրտաբաց ընդունում են սիրիահայութեանը: Մեր քաղաքական կամքն ու դիրքորոշումն է՝ լինել իւրաքանչիւր սիրիահայի կողքին, ականջալուր լինել նրա ամենատարբեր խնդիրներին, արագ արձագանքել ու անհրաժեշտ լուծում տալ դրանց»,- նշած է Յովիկ Աբրահամեան՝ իր երախտագիտութիւնը յայտնելով այն բոլոր կառոյցներուն, կազմակերպութիւններուն ու անհատներուն, որոնք ՀՀ իշխանութիւններուն հետ միասին լծուած են սուրիահայութեան օգնելու մարդասիրական գործին: Այս առումով վարչապետը առանձնակի ընդգծած է Քուէյթի կառավարութեան դերը, որ առաջիններէն էր, որ իր օգնութեան ձեռքը մեկնեց հազարաւոր

սուրիացիներուն, ինչպէս նաեւ՝ Հայաստան տեղափոխուած սուրիահայերուն: ՀՀ կառավարութեան ղեկավարին խօսքով՝ պատահական չէ, որ Քուէյթի Պետութիւնը 2014 թուականի Օգոստոս 18-ին ՄԱԿ-ի կողմէ ճանչցուած է Միջազգային մարդասիրական կեդրոն, իսկ Քուէյթի Էմիր Սապահ Ալ-ահմատ Ալ-ճապեր Ալ-սապահը մարդասիրական գործունէութեան համար արժանացած է Մարդասիրական առաջնորդի կոչումին:

«Միայն համատեղ ու նպատակաուղղուած գործելակերպով եւ համախմբուած ու միասնական լինելու դէպքում կարող ենք հարթել մեր առջեւ ծառացած իւրաքանչիւր խնդիր, յաղթահարել իւրաքանչիւր խոչընդոտ, ապահովել հայ ժողովրդի խաղաղ ու անվտանգ գոյութիւնը, շէնացնել ու հզօրացնել Մայր հայրենիքը»,- դիմելով քուէյթահայերուն՝ նշած է Յովիկ Աբրահամեան: Ամփոփելով Քուէյթ կատարած պաշտօնական այցը՝ Յովիկ Աբրահամեան նշած է, որ Քուէյթի իշխանութիւններուն հետ ձեռք բերուած են կարեւորագոյն պայմանաւորուածութիւններ, որոնք պիտի նպաստեն հայ-քուէյթեան կապերու խորացման, տնտեսական յարաբերութիւններու զարգացման ու ընդլայնման, համատեղ տարբեր ծրագիրներու իրականացման:

Քուէյթահայերը ողջունած են ՀՀ վարչապետի պաշտօնական այցը Քուէյթ, շնորհակալութիւն յայտնած են կառավարութեան ղեկավարին հանդիպման համար եւ նշած, որ հպարտ են ՀՀ վարչապետին նկատմամբ Քուէյթի իշխանութիւններուն ցուցաբերած բարձր մակարդակի եւ ջերմ ընդունելութեան առթիւ: Քուէյթահայերը համոզում յայտնած են, որ վարչապետին այցը նոր լիցք պիտի հաղորդէ երկու պետութիւններու յարաբերութիւններու զարգացման տարբեր բնագաւառներու մէջ:

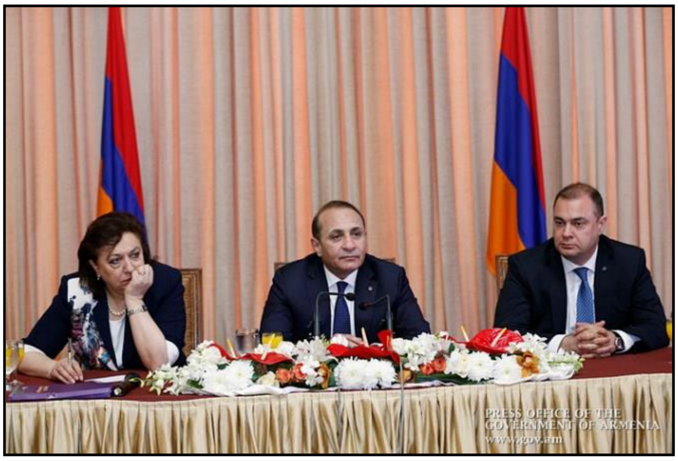

Հանդիպման ընթացքին վարչապետը հետաքրքրուած է Քուէյթի հայ համայնքի գործունէութեամբ, հայապահպանութեան ուղղուած ծրագիրներով, պատասխանած է մեր հայրենակիցներուն հետաքրքրող հարցերուն: Անոնք վերաբերած են ՀՀ կառավարութեան ծրագրային առաջնահերթութիւններուն, հայրենիքին մէջ առկայ իրավիճակին, Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեայ տարելիցին նուիրուած ձեռնարկներուն, Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգաւորման, հայ-քուէյթեան յարաբերութիւններու զարգացման հեռանկարներուն եւ այլ հարցերու:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Աբրահամեան Տեսակցեցաւ Քուէյթի Իշխանին Հետ

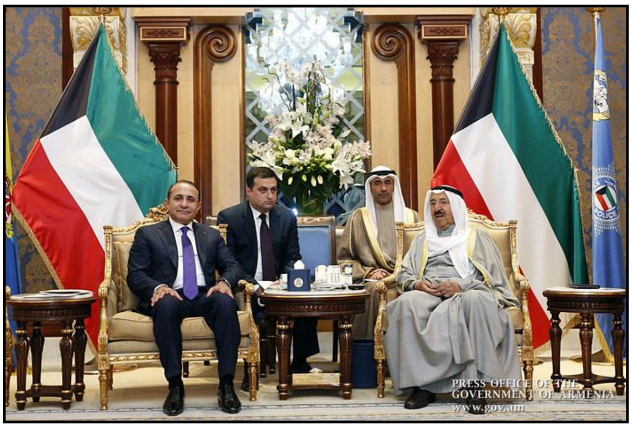

Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան Քուէյթի վարչապետ Ժապեր Սապահի հրաւէրով պաշտօնական այցելութեամբ երէկ հասած է Քուէյթ:

Պաշտօնական դիմաւորման արարողութենէն ետք վարչապետ Աբրահամեանի գլխաւորած պատուիրակութիւնը ուղղուած է Քուէյթի իշխանին նստավայր՝ «Պայան» պալատ, ուր տեղի ունեցած է Յովիկ Աբրահամեանի եւ Քուէյթի իշխան Սապահ Ահմետ Ժապեր Սապահի հանդիպումը: Հայաստանի վարչապետը շնորհակալութիւն յայտնած է ջերմ ընդունելութեան համար եւ Քուէյթի իշխանին փոխանցած է նախագահ Սերժ Սարգսեանի ջերմ ողջոյններն ու Հայաստան պաշտօնական այցելութեան հրաւէրը: Քուէյթի իշխանը իր կարգին փոխադարձ ջերմ ողջոյններ յղած է Հայաստանի նախագահին եւ շնորհակալութիւն յայտնած է հրաւէրին համար:

Վարչապետ Աբրահամեան նշած է, որ իր պաշտօնական այցելութիւնը Քուէյթ կը վկայէ երկկողմանի բազմաբնոյթ յարաբերութիւններու շարունակական զարգացման Հայաստանի նպատակին մասին: Յովիկ Աբրահամեանի խօսքով, իր այցելութիւնը նոր հորիզոններ կը բանայ երկկողմանի համագործակցութեան հետագայ ընդլայնման համար: Քուէյթի Սապահ իշխանը, ողջունելով եւ կարեւոր նկատելով Հայաստանի վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանի այցելութիւնը Քուէյթ, նշած է, որ ատիկա կը նպաստէ հայ-քուէյթեան բարեկամական յարաբերութիւններու հետագայ խորացման: Ըստ անոր, Քուէյթ պատրաստակամ է քննարկելու այն բոլոր հարցերը, որոնք կը ծառայեն երկու երկիրներու եւ ժողովուրդներու շահերուն, զարգացնելու եւ ընդլայնելու Հայաստանի հետ փոխադարձ գործակցութիւնը քաղաքական, տնտեսական, մշակութային եւ մարդասիրական մարզերուն մէջ: Սապահ իշխանը նշած է, որ ոչ մէկ խոչընդոտ կայ այդ նպատակներուն հասնելու համար:

Այդ ծիրին մէջ զրուցակիցները քննարկած են երկու երկիրներուն միջեւ կապերու ընդլայնման առնչուող հարցեր: Հայաստանի վարչապետը եւ Քուէյթի իշխանը անդրադարձած են նաեւ շրջանային խնդիրներուն: Անոնք ընդգծած են տագնապներու խաղաղ լուծման կարեւորութիւնը եւ շրջանին մէջ կայունութեան ապահովման անհրաժեշտութիւնը:

Վարչապետը շնորհակալութիւն յայտնած է Քուէյթի պետութեան՝ քուէյթահայ գաղութին նկատմամբ ջերմ վերաբերմունքին եւ Սուրիոյ քաղաքացիական պատերազմին պատճառով Հայաստան տեղափոխուած սուրիահայերուն աջակցութիւն ցուցաբերելու համար:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են երկկողմանի հետաքրքրութիւն ներկայացնող այլ հարցեր:

Նախագահ Սարգսեան. «Ցեղասպանութիւնները Միջազգային Հանրութեան Ոչ Միասնական Դիրքորոշման Հետեւանք Են»

Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան հիմնական շեշտադրումը հանդուրժողականութեան եւ միասնականութեան կոչն է միջազգային հանրութեան: Այդ մասին յայտարարած է նախագահ Սերժ Սարգսեան՝ երէկ ընդունելով գերմանական «Մարշալ» եւ «Ռոպերթ Պոշ» հիմնադրամներու ներկայացուցիչները:

«Միասնականութիւնը կարեւոր նկատուած է յատկապէս, երբ ընթացիկ տարուան մէջ կ՛ոգեկոչուի 20-րդ դարու առաջին ցեղասպանութեան՝ Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակը», ըսած է հանրապետութեան նախագահը: Ըստ անոր, բացայայտ ճշմարտութիւն է այն, որ ցեղասպանութիւնները, իբրեւ մարդկութեան դէմ ծանրագոյն յանցագործութիւններ, տեղի կ՛ունենան կամ կը կրկնուին միջազգային հանրութեան կողմէ ոչ միասնական դիրքորոշման պատճառով:

Նախագահ Սերժ Սարգսեան ըսած է. «Մարշալ» հիմնադրամը իր ստեղծման առաջին իսկ օրէն կոչուած է նպաստելու միջազգային խաղաղութեան, անվտանգութեան, կայունութեան, ժողովրդավարութեան ամրապնդման, տնտեսական բարգաւաճման եւ ժողովուրդներու բարեկեցութեան: Հայաստանի համար յատկապէս կարեւոր է հիմնադրամին առաքելութիւններէն մէկը՝ համաշխարհային մարտահրաւէրները միասնական ուժերով դիմակայելու եւ զանոնք յաղթահարելու կառուցակարգերու մշակումը»:

Նախագահ Սերժ Սարգսեան նաեւ ներկայացուցած է Հայաստանի եւ արտերկրի մէջ Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի ոգեկոչման ձեռնարկներու խորհուրդը, ներածական իր խօսքին մէջ անդրադարձած է նաեւ Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան առաջնահերթութիւններուն, Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրի խաղաղ լուծման բանակցային հոլովոյթին, Հայաստան – Թուրքիա յարաբերութիւններուն, շրջանի խնդիրներուն եւ մարտահրաւէրներուն:

Նախագահը նաեւ պատասխանած է «Մարշալ» եւ «Ռոպերթ Պոշ» հիմնադրամներու ներկայացուցիչներուն հարցումներուն, որոնք վերաբերած են ինչպէս վերոնշեալ հարցերուն, այնպէս ալ Հայաստան – Եւրոպական Միութիւն յարաբերութիւններուն եւ համագործակցութեան զարգացման հեռանկարին, Հայաստանի տնտեսութեան բարգաւաճման ներուժին եւ արտաքին գործօններով պայմանաւորուած հնարաւոր դժուարութիւններուն եւ մարտահրաւէրներուն, Եւրասիական տնտեսական միութեան անդամակցելէ ետք Հայաստանի տնտեսական բարգաւաճման նոր կարելիութիւններուն, ներքաղաքական վիճակին:

Երեւանի Մէջ Պաշտօնապէս Բացուեցաւ «Քարֆուր»-ը

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան երէկ ներկայ գտնուած է «Երեւան մոլ» համալիրին մէջ ֆրանսական «Քարֆուր» ցանցի հայաստանեան առեւտրական կեդրոնի պաշտօնական բացման արարողութեան:

Երեւանի քաղաքապետ Տարօն Մարգարեանի եւ «Քարֆուր»-ի հայաստանեան գրասենեակի տնօրէն Քրիստիան տը Նալի կողմէ առեւտրական կեդրոնի բացումէն ետք, Սերժ Սարգսեան շրջագայած է «Քարֆուր»-ի տարածքին մէջ, ծանօթացած առաջարկուող ապրանքներուն, գիներու քաղաքականութեան, ծառայութիւններու որակին:

«Քարֆուր» -ի տարածքին նախնական վարձակալութեան համաձայնագիրը ստորագրուած է 2014 թուականի մայիսին՝ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի եւ Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Հոլլանտի ներկայութեամբ, Ֆրանսայի նախագահի Հայաստան պետական այցելութեան ծիրին մէջ:

Շարմազանով Կ՛այցելէ Պալթեան Երկիրներ

Հայաստանի ազգային ժողովի փոխնախագահ Էդուարդ Շարմազանով երէկ սկսած է պալթեան երկիրներ այցելութիւնը, որ պիտի տեւէ մինչեւ 17 մարտ, կը տեղեկացնէ Ազգային ժողովի մամլոյ ծառայութիւնը:

Էդուարդ Շարմազանով Էսթոնիոյ եւ Լաթվիոյ Ազգային գրադարաններուն մէջ եւ Լիթուանիոյ Ցեղասպանութեան թանգարանին մէջ պիտի մասնակցի «Հայոց ցեղասպանութեան լուսաբանումը միջազգային մամուլին առաջին էջերուն» խորագիրով ցուցահանդէսներուն պաշտօնական բացման արարողութեանց, որոնց ընթացքին խօսքեր պիտի արտասանէ:

Նախատեսուած են Ազգային ժողովի փոխնախագահին հանդիպումները Էսթոնիոյ Հանրապետութեան խորհրդարանի փոխնախագահ Լայնէ Ռանտիարուի, Լաթվիոյ Հանրապետութեան խորհրդարանի փոխնախագահներ Ինես Լիպինա-Էկներէի եւ Անդրեյ Քլեմենտեւի, Լիթուանիոյ Հանրապետութեան խորհրդարանի փոխնախագահ Կետիմինաս Քիրքիլասի, Լիթուանիա – Հայաստան միջխորհրդարանական կապերու խումբի ղեկավար Տանկութէ Միքութենէի հետ:

Նալբանդեան Խօսք Պիտի Առնէ ԵԱՀԿ-ի Յատուկ Նիստին

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան աշխատանքային այցելութեամբ երէկ հասաւ Վիեննա, ուր խօսք մը պիտի արտասանէ Եւրոպայի մէջ անվտանգութեան եւ համագործակցութեան կազմակերպութեան (ԵԱՀԿ) մնայուն խորհուրդի յատուկ նիստին: Այս մասին յայտնած է Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ եւ տեղեկատուութեան վարչութիւնը:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ

Հարցազրոյց ՀՅԴ Կ.Կ. ներկայացուցիչ Ընկ. Դաւիթ Իշխանեանի հետ

1-Խնդրեմ Ընկ. Իշխանեան կը ներկայացնէ՞ք ձեր Քուէյթ այցելութեան նպատակը:

Ինչպէս գիտէք «Ari» ընկերութիւնը հինգամեայ պատմութիւն ունեցող՝ լիբանանահայ գործարարներու նախաձեռնութիւն մըն է, Արցախի հանրապետութեան տնտեսական զարգացման համար գործող ու տարուէ տարի զարգացող, նաեւ իր մէջ հայ ժողովուրդի վերաբնակեցումը ապահովող ծրագիր մը: Այս հաստատութիւնը ներդրումներ կը կատարէ շարք մը բնագաւառներու մէջ, ինչպէս՝ գիւղատնտեսութեան եւ բնակարանաշինութեան: Քուէյթ այցի հիմնական նպատակն է, տեղի հայ գործարարներուն հետ հանդիպում մը ունենալ եւ նոր ծրագիրներու քննարկում կատարել: Մինչ Քուէյթ ժամանելը, հանդիպեցանք Տուպայի հայ համայնքի գործարարներուն հետ, որոնք իրենց աշխոյժ մասնակցութիւնը բերին վերոնշեալ ծրագրին: Յոյսով ենք նոյն յաջողութիւնը կ'ունենանք Քուէյթի մէջ եւս:

2-Ինչպէ՞ս կը գնահատէք Արցախի տնտեսական իրավիճակը եւ ընդհանրապէս առօրեան:

1994- էն մինչ այսօր, այդքան ալ շօշափելի արդիւնքներ չեն արձանագրուած, այս մէկը կ'ըսեմ իրապաշտ ըլլալու համար, հաշուի առնելով տարածաշրջանի տխուր իրավիճակը, համեմատելով Հայաստանի իրավիճակին հետ: Սակայն 2008-ի տնտեսական տգնաժամէն ետք կարելի է նկատել տնտեսական որոշ շարժ, հետեւաբար այդքան ալ վատ ակնոցով չդիտենք ամէն ինչ:

Կարեւորութեամբ յիշենք նաեւ, որ Արցախի իշխանութիւններու որդեգրած օրէնքներու բարեփոխումները նաեւ նպաստեցին Հանրապետութեան տնտեսական բարեկարգման: Այսօր մենք հիդրօելեքտրոնային կայաններով բաւարարուած ենք, ունինք նաեւ թեթեւ արդիւնաբերութիւն, որ որոշ չափով զարգացած է: Հետեւաբար այս բոլորը կը նպաստեն Հանրապետութեան զարգացման:

3- Խորհրդարանական ընտրութիւններու սեմին կանգնած ենք, ի՞նչ են այս առթիւ Հ.Յ.Դ-ի աշխատանքային ընթացքը:

Մենք արդէն նախապատրաստական աշխատանքներու մէջ ենք: Դեկտեմբերին տեղի ունեցած ընտրական օրէնսգիրքի որոշ կէտերու փոփոխութիւնները բաւականին ողջունելի են:
Մենք նախնական քննարկումներ կատարած ենք եւ բաւականին մեծ յոյսեր ու լուրջ ակնկալիքներ ունինք. յառաջացուցած ենք շտապ մարմիններ եւ բաւական բարձր կազմակերպուածութեամբ աշխատանքը պիտի հասցնենք իր աւարտին:
Հետեւաբար կը կարծեմ, որ խորհրդարանի մէջ մեր արժանի տեղը պիտի ունենանք:

4- Սահմաններու գծով եւ Ատրպէճանի եւ Իրանի հետ ի՞նչ կրնաք ներկայացնել:

Սահմաններուն վրայ քանի տարուայ ընթացքին այդքան լարուած վիճակ չէ ստեղծուած, որքան որ 2008-ի Մարտին, որուն հետեւանքը ծանր էր. Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած քաղաքական ներքին խնդիրներուն պատճառով Ատրպէճանը փորձեց առիթը օգտագործել:
Անվտանգութեան առումով բնականոն կեանքը կը շարունակուի Արցախի մէջ, սակայն սահմանի վրայ վերջին վեց ամիսներու ընթացքին տեղի ունեցան դէպքեր, որոնք պատճառ դարձան լուրջ զօրաշարժի:
Ամէն պարագայի մենք կրցանք Ատրպէճանին դէմը առնել, ցոյց տալով մեր ներուժը, որպէսզի մեզի հետ հաշուի նստի:
Կարծեմ բոլորը հասկցան, որ Արցախի հիմնախնդրին մէջ Հայաստան-Ատրպէճան բանակցութիւններու գործընթացին մէջ նաեւ պէտք է նկատի ունենալ Արցախը:
Այսօր համեմատաբար իրավիճակը մեղմացեր է, սակայն կը կարծեմ, որ լարուածութիւնը կարող է յառաջիկայ ամիսներու ընթացքին շարունակուիլ: Մենք պատրաստ ենք:
Պարսկաստանի հետ բարի դրացիական յարաբերութիւնները կը շարունակուին: Մենք կրնանք նշել տնտեսական փոխ-գործակցութեան քանի մը ծրագիրներ, յատկապէս ջրամբարներու գծով: Ի հարկէ չկան քաղաքական պայմանագրութիւններ, սակայն կան որոշ բաղադրիչներ, որոնք կարելի է յետագային զարգացնել:

5-Աւարտին ի՞նչ կը փոխանցէք:

Մեծապէս ուրախ եմ հայրենակիցներուս հետ հանդիպելուս համար: Մենք հպարտ ենք մեր սփիւռքով, Հայրենիքով, ինչպէս նաեւ պատրաստ ենք մեր հարազատները ընդունիլ իրենց տան մէջ: Յաջողութիւն եւ նորանոր յաջողութիւններ կը մաղթեմ համայնքին:

հարցազրոյցը վարեց՝
Կարօ Արսլանեան

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ջակոմո Գորրինի

Իտալացի պատմաբան եւ դիւանագէտ Ջակոմո Գորրինի ծնած է 1859 թ. Ալեքսանդրիայի մէջ: Լեզուաբանութիւն եւ փիլիսոփայութիւն ուսանած է Միլանի համալսարանին մէջ: Ուսումը աւարտելէ ետք կը նշանակուի Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան արխիւի տնօրէն: 1892 թուականին Նեաբոլիի համալսարանին մէջ կը ստանայ երկրորդ բարձրագոյն կրթութիւնը՝ իրաւագիտութիւն մասնագիտութեամբ: 1909-ին գլխաւոր հիւպատոսն էր Տրապիզոնի մէջ: Գորրինին կը համարուի Իտալիոյ արտգործնախարարութեան արխիւի հիմնադիրը, քանի որ իրականացուցած է կառավարութեան ծրագիրը՝ ստեղծելով ինքնուրոյն կեդրոնական արխիւ, որը պէտք էր հաւաքեր նախարարութեան գործունէութեան առընչուող բոլոր փաստաթուղթերը եւ ստանձներ դիւանագիտական աշխատանքի պատմական յիշողութեան դերը: Արխիւանոցի «կատալոգի» 60-րդ թուի տակ Հայաստանն է, որը կ՚ընդգրկէր 1891-1915 թուականներու քաղաքական բնոյթի բոլոր փաստաթուղթերը:

Ջակոմոն, որ 1911-1915 թուականներուն Տրապիզոնի մէջ Իտալիոյ գլխաւոր հիւպատոսն էր եւ որու իրաւասութիւններուն մէջ էր Արեւմտեան Հայաստանի վիլայէթներէն Էրզրումը, Վանը, Պիթլիսը, Սվազը, եւ Սամսունը, հայկական կոտորածներու եւ բռնագաղթի ականատեսն էր:

1915 Օգոստոսին կ՚անցնի Իտալիա, որտեղ կը տպագրուի իր հարցազրոյցը՝ այդ թուականներուն հայ ժողովուրդին գլխուն եկած իրադարձութիւններուն մասին՝«Հայերու դէմ մուսլումանական վայրագութիւններու սահմռկեցուցիչ դրուագներ» վերնագրով: Այս հարցազրոյցը, որ ականատես դիւանագէտի վկայութիւնն է, մեծ արժէք ունի հայերու համար:

Գերմանիոյ, Աւստր-հունգարիոյ եւ Թուրքիոյ պարտութենէն ետք, Ջակոմո Գորրինին Հայաստանի մասին ուսումնասիրութիւն պատրաստելու յանձնարարական կը ստանայ: 14 Նոյեմբեր 1918-ին, ան կը պատրաստէ «Յուշագիր», որը կը ներկայացուի խաղաղութեան գոնկրեսին: Յուշագիրը հաւանութեան կ՚արժանանայ եւ հիմք կը ծառայէ Սեւրի, Ժնեւի եւ Լօզանի քննարկումներու համար: Նոյն տարին՝ 1918-ին, Ջակոմոն Իտալիոյ դեսպան կը նշանակուի Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ՝ նստավայրը Երեւան:

Մուսթաֆա Քէմալի եւ կարմիր Ռուսաստանի միջեւ կնքուած դաշինքով Վերսալի պայմանագիրը անուշադրութեան կը մատնուի, իսկ 1923-ին Լօզանի պայմանագրին մէջ հայկական հարցի հետքն անգամ չի մնար:

ԳորրինինԻտալիա կը վերադառնայ վերապրած հայ կնոջ մը հետ, որը մինչեւ կեանքին վերջը կը մնայ իր հետ:

1940-ին հրատարակիչ Լաուրո Մայնորդին Ջակոմոյէն կը խնդրէ տպագրել Հայաստանի մասին գրած իր գործը: Նպատակը այն էր, որ հայկական հարցը կրկին բարձրացուի այն ժամանակ, երբ անոր համար պատեհ առիթ կը ստեղծուի, եթէ աշխարհաքաղաքական նոր վերիվայրումներու արդիւնքով Թուրքիան մտնէ պատերազմի մէջ, կը գրէ Գորրինին:

« Հայկական հարցը մեռած չէ: Աւելին, այն յարութիւն կ'առնէ ու կենդանի կը մնայ, քանզի միջազգային արդարադատութիւնը, եթէ անգամ ուշացած, կը հաւատամ, որ այն կը լուծուի, կը հաստատուի կայուն հայրենիքի մը, լաւագոյնս սահմանազծուած, ցամաքային ու ծովային այնպիսի սահմաններով, որ դիւրին կըլլայ արտաքին նոր սպառնալիքներէն, արհաւիրքներէն եւ աւերածութիւններէն պաշտպանուելու»: « Յոյսով եմ եւ սրտանց կը մաղթեմ, որ բաղձալի այդ իրադարձութիւնը վաղ թէ ուշ կը կատարուի, ինչպէս նաեւ յոյսով եմ եւ կը մաղթեմ, որ անոր մեծապէս կրնայ աջակցիլ մեր Իտալիան»:

Գորրինին այս տողերը կը գրէ 1940 թուականին, երբ ամբողջ աշխարհը կը մոլեգնէր պատերազմի արհաւիրքներով: Իր իսկ բնորոշմամբ վերջ դնել « տարիներու քար լռութեանը», ան այդ քայլով ցոյց կու տար, որ կը շարունակէ լռելեան զրուցել ցեղասպանութեան զոհերու հետ: Ժամանակի հրամայականն էր, վերջինը այն կոչերէն, որ ըրած էր Անատոլ Ֆրանսը, Արմին Վէգները, Ֆրիտյոֆ Նանսէնը: Այն կը հնչէր որպէս հառաչանք, մինչեւ որ միջազգային արդարադատութիւնը վաղ թէ ուշ կը յանգի անոր»:

Ջակոմո Գորրինին 31 Հոկտեմբեր, 1950 –ին, կը մահանայ Հռոմի մէջ՝ 91 տարեկանին:

2001-ին Վոգերայի գերեզմանատան մէջ գտնուող անոր շիրիմէն բուռ մը հող կը բերուի Երեւան եւ կը դրուի Ծիծեռնակաբերդի յուշապատին մէջ:

Պատրաստեց Քուէյթի Ազգային Վարժարանի
տնօրէն Մանուկ Մանուկեան

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Աթէնքի Մէջ Կայացաւ Ֆաթիհ Աքինի «Հատումը» Ժապաւէնին Անդրանիկ Ցուցադրութիւնը

Աթէնքի «Տանաօս» շարժապատկերի սրահին մէջ, երեքշաբթի, 24 փետրուարի երեկոյեան, առաջին անգամ ըլլալով ներկայացուեցաւ Ֆաթիհ Աքինի «Հատումը» (The Cut) ժապաւէնը՝ բեմադրիչին ներկայութեամբ:

Ներկայ եղան՝ Յունաստանի մէջ Հայաստանի դեսպան Գագիկ Ղալաչեան, յունահայոց թեմակալ առաջնորդ Խորէն արք. Տողրամաճեան եւ կրօնական դասը, գաղութային կառոյցներու ներկայացուցիչներ եւ մեծ թիւով յոյն լրագրողներ, դերասաններ ու բեմադրիչներ, որոնք գնահատեցին ժապաւէնը եւ բեմադրիչը: Ժապաւէնի ցուցադրութեան նախորդեց Ֆաթիհ Աքինի ներածական խօսքը: Ան գերմաներէն խօսեցաւ հանդիսատեսներուն՝ բացատրելով, թէ «Հատումը» ժապաւէնին նիւթը 1915-ի Հայոց ցեղասպանութիւնն է, եւ ինք՝ որպէս թուրք բեմադրիչ, ուզած է այս ժապաւէնով բացայայտել նիւթը՝ թուրք եւ օտար հանդիսատեսներու ուշադրութեան յանձնելով պատմական եղելութեան մանրամասնութիւնները: Ֆաթիհ Աքինի ժապաւէնը մեծածախս եւ խնամուած արտադրութիւն մըն է, որուն նկարները հիմնուած կը թուին ըլլալ Ցեղասպանութեան ծանօթ լուսանկարներուն վրայ: Շատ հարազատ են անապատի մէջ նկարահանուած տեսարանները, ինչպէս նաեւ արեւմտահայերէն հնչիւնները՝ հայ դերասաններու շրթներէն:

Ֆաթիհ Աքին բացատրեց, որ երբ Թուրքիոյ մէջ տեղի ունեցած է ժապաւէնին ցուցադրութիւնը, ան ազգայնամոլ ծայրայեղականներու թիրախ դարձած է, բայց ժապաւէնին ցուցադրութիւնը տարբեր տեսակի խոչընդոտներու չէ հանդիպած՝ բացի գովազդային սահմանափակումներէ: Ան աւելցուցած է, որ Հայոց ցեղասպանութեան պատմական իրողութիւնը պէտք է լուսաբանուի ժողովուրդին մօտ, մանաւանդ որ ներկայ պահուն աշխարհի տարբեր շրջաններու մէջ ցեղասպանութիւններ եւ մարդկութեան դէմ ոճիրներ կը գործուին: Ճիշդ լուսաբանումը նման ոճիրներ կանխարգիլելու միջոց է, իսկ անցեալի ճանաչումը միակ ձեւն է, որպէսզի ետին մնան անցեալին կատարուած դէպքերը:

Ժապաւէնի ցուցադրութեան աւարտին դարձեալ խօսք առաւ Ֆաթիհ Աքին, որ առիթը ունեցաւ նաեւ պատասխանելու հարցումներու: Իրեն ուղղուած այն հարցումին՝ թէ «Ինչո՞ւ ցեղասպանութիւն բառը չէ օգտագործուած ժապաւէնին մէջ», ան պատասխանած է, թէ չէ ուզած սկիզբէն նախապաշարել թուրք հանդիսատեսը, այլ ընտրած է Ցեղասպանութեան իրողութիւնը պատմելու հնարաւորութիւնը:

Առաջնորդ Սրբազանը Ընդունեց ՀՕՄ-ի Շրջանային Վարչութեան Ներկայացուցիչները

Փետրուար 17-ին, թեմի առաջնորդ Մուշեղ արք. Մարտիրոսեան Ազգային առաջնորդարանի «Սիլահեան» սրահին մէջ ընդունեց այցելութիւնը ՀՕՄ-ի Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու Շրջանային վարչութեան ներկայացուցիչներուն՝ գլխաւորութեամբ համաատենապետուհիներ Ռեբեքա Պէրպէրեանի եւ Մարալ Մաթոսեանի: Ներկայացուցիչներուն կ՛ընկերանար ՀՕՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Վիքի Մարաշլեան: Հանդիպումին ներկայ եղան Ազգային վարչութեան անդամներ Վահէ Յովակիմեան եւ դոկտ. Տիգրան Պապիկեան:

Առաջնորդ սրբազանը յաջողութիւն մաղթեց ՀՕՄ-ի ներկայացուցիչներուն՝ իրենց ծառայութիւններուն մէջ: Անոնք ընդհանուր գիծերու մէջ տեղեկութիւններ հաղորդեցին միութեան աշխատանքներուն ու ծրագիրներուն մասին: Խորհրդակցութեան նիւթ դարձան մասնաւորաբար Ազգային առաջնորդարանին ու թեմի եկեղեցիներուն միջեւ ՀՕՄ-ի գործակցական դաշտերը: Այս ծիրին մէջ 22 փետրուարին, բոլոր եկեղեցիներուն մէջ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան աւանդական արարողութիւն՝ ի յիշատակ ՀՕՄ-ի ննջեցեալ անդամներուն ու բարերարներուն: ՀՕՄ-ի ներկայացուցիչները նաեւ առաջնորդ սրբազանը հրաւիրեցին Ջաւախքին ի նպաստ յառաջիկայ ձեռնարկին, որ 1 մարտին կազմակերպուած հանգանակային նաւապտոյտ մըն է:

Ազգ. «Վահան Եւ Անուշ Շամլեան» Վարժարանի 40-Ամեակ

Փետրուար 21-ին Հոլիվուտի «Տաղլեան» սրահին մէջ նշուեցաւ Ազգային Վահան եւ Անուշ Շամլեան վարժարանի շաբաթ, հիմնադրութեան 40-ամեակին առիթով:

Վարժարանի տնօրէնուհի դոկտ. Թալին Քարկոտորեան երախտագիտական խօսք ուղղեց անցեալի ու ներկայի այն բոլոր նուիրեալներուն, որոնք հիմը դրին վարժարանին ու ծառայեցին անոր վերելքին: Ան նաեւ երախտագիտութեամբ արտայայտուեցաւ վարժարանի նախկին տնօրէն Վազգէն Մատէնլեանի՝ անցեալ 23 տարիներու ծառայութեան մասին:

Այնուհետեւ, թեմի առաջնորդ Մուշեղ արք. Մարտիրոսեան իր գնահատանքի ու օրհնութեան խօսքին մէջ նշեց, որ այս յոբելեանը կը զուգադիպի Ցեղասպանութեան 100-ամեակին, որ բոլորս կը դնէ 100-ամեակը ազգովի ոգեկոչելու եւ մեր արդար իրաւունքներուն տէր կանգնելու

հրամայականին դիմաց, աւելցնելով, որ սոյն տօնախմբութիւնը մեծագոյն ապացոյցն է մեր ազգի յարութեան, եւ ցեղասպան թուրքին ցոյց տալու, որ կանք ու կը մնանք:

Սրբազանը շեշտեց, որ այս հանդիսութիւնը յաղթանակի օր մըն է բոլորին համար, որովհետեւ միացեալ գործակցութեան շնորհիւ, վարժարանը իր հիմնադրութենէն ասդին եղած է հայակերտումի օճախ մը եւ ապրած է վերելք: Առաջնորդ սրբազանը նաեւ բարձր գնահատեց բոլոր անոնք, որոնք 40 տարի շարունակ զոհողութեամբ եւ նուիրուածութեամբ իրենց բարոյական, նիւթական, մտային ու հոգեկան լուման նուիրաբերեցին վարժարանին: Ապա ան կարդաց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին գնահատանքի եւ օրհնութեան գիրը:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական յայտագիր մը, նաեւ գնահատուեցան 20 կամ աւելի տարիներու ծառայութիւն ունեցող 16 կրթական մշակներ եւ անձնակազմի անդամներ:

Հայոց Ցեղասպանութեան Թեմայով Փառատօն Օսլոյի Մէջ

Մարտ 3-8 Օսլոյի մէջ ընթացաւ «Ռետ զոն» փառատօնը, որ կազմակերպած էր Օսլոյի Եկեղեցական միջմշակութային կեդրոնը՝ Նորվեկիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան աջակցութեամբ: Փառատօնին այս տարուան թեման Հայոց ցեղասպանութիւնն էր:

Փառատօնի ծիրին մէջ մարտ 3-ին տեղի ունեցաւ «Մոռացութեան 100 տարիներ» խորագիրով համերգը, որուն կը մասնակցէին երգիչ-երաժիշտներ՝ Հայաստանէն, Նորվեկիայէն, Թուրքիայէն եւ Իրանէն: Փառատօնի ծրագրին մէջ ընդգրկուած էին Լեհաստանի Վրոցլաւ քաղաքի «Զար» թատրոնի «Արմինէ՛, քոյր» թատերական ներկայացումը, լեհ լուսանկարիչ Մակտալենա Մատրայի «Պատկերներ Անատոլիայէն» լուսանկարչական ցուցահանդէսը, շուէտահայ բեմադրիչ Սիւզան Խարտալեանի «Տատիկիս դաջուածքները» ժապաւէնին ցուցադրութիւնը, «Աշխարհի կողմէ մոռցուածը. Արեւմուտքի ընտրովի յիշողութիւնը» թեմայով քննարկում՝ Լոնտոնէն «Կոմիտաս» հիմնարկի հիմնադիր տնօրէն Արա Սարաֆեանի, Օսլոյէն «Սիւիտա» քաղաքական ուսումնասիրութիւններու կեդրոնի փորձագէտ Պորտ Լարսընի եւ լրագրող Սեպինա Սկատուիկի մասնակցութեամբ:

«Ռետ Զոն»-ը փառատօն մըն է, որ կ՚ընդգծէ խօսքի ազատութեան արտայայտութիւնը արուեստի միջոցով՝ ցոյց տալով արուեստին ուժը, լոյս սփռելու մարդկութեան պատմութեան մոռացութեան խաւարին վրայ եւ դատապարտելու անցեալին տեղի ունեցած յանցագործութիւններու ժխտողականութիւնը: Անիկա տեղի կ՚ունենայ ամէն տարի հերթականօրէն, Օսլոյի եւ Միջին Արեւելքի երկիրներէն մէկուն մէջ: Փառատօնը առաջին անգամ տեղի ունեցաւ Օսլոյի մէջ, 2013-ին, այնուհետեւ՝ Պէյրութի եւ Գահիրէի մէջ:

ԿՆՈՋԱԿԱՆ

Խաղողի Կուտին Իւղը Աւելի Օգտակար, Քան Քիմիադարմանումը

«Քենսըր լեթըրզ» բժշկական ամսագրին մէջ լոյս տեսած յօդուածի մը համաձայն, Քոլորատոյի «Քենսըր ռիսըրչ» կեդրոնին մէջ վերջերս կատարուած հետազօտութիւններ ցոյց տուած են, որ խաղողի կուտին իւղը կը կանխարգիլէ քաղցկեղի բջիջներու տարածումը եւ կ՛օգնէ անոնց վերացման:

Գիտնականները կը հաւատան, որ այն անձերը, որոնք աղիքային քաղցկեղ ունին, շուտով պիտի հրաժարին քիմիադարմանումէն:

Քոլորատոյի համալսարանի քաղցկեղի կեդրոնի բժիշկ Մոլի Տերրիի կարծիքով, խաղողի կուտի իւղին մէջ առկայ են բաղադրիչներ, որոնք կը համարուին քաղցկեղի բջիջներուն թշնամիները: Ան կ՛աւելցնէ, որ փորձարկումներ ցոյց տուած են, որ վերոյիշեալ իւղը թիրախ ունի հիւանդ բջիջները եւ ոչ մէկ վնաս կը պատճառէ առողջ բջիջներուն:

Գիտնականներու կարծիքով, օրական 150-250 միլլիլիըր խաղողի իւղի օգտագործումը բարերար դեր կ՛ունենայ քաղցկեղի բուժման գործընթացին մէջ:

Կրիփը Դարմանող Դիւրին Միջոցներ

Նոյնիսկ պատուաստուելէ ետք շատեր ազատում չունին կրիփէն: Ահաւասիկ դիւրին միջոցներ՝ կրիփի եւ հարբուխի դէմ պայքարելու համար:

Կէս կիտրոն կեղուեցէք, ճզմեցէք եւ տաք թէյին մէջ աւելցնելով՝ խմեցէք: Ասիկա կ՛օգնէ հանգստացնելու բորբոքած կոկորդը:

* * *

Մեղրը կ՛օգնէ մեղմացնելու կոկորդի ցաւը եւ կ՛իջեցնէ ջերմը: Առէք կէս լիթր գաղջ ջուր, մէջը լուծեցէք մէկ թէյի դգալ մեղր եւ

կէս ժամը անգամ մը «ողողեցէք» բերանն ու կոկորդը:

* * *

Սխտորը կը զօրացնէ մարմնին դիմադրականութիւնը: Երբ կրիփի ազդանշաններ նկատէք, մէկ-երկու պճեղ հում սխտոր կերէք. հիւանդութիւնը աւելի կարճ կը տեւէ:

* * *

Խնձորի քացախը, ինչպէս կիտրոնը, մանրէասպան յատկութիւն ունի: Կոկորդի թեթեւ ցաւը դարմանելու համար օրական երկու ժամը անգամ մը կոկորդն ու բերանը ողողեցէք մէկ բաժակ ջուրի մէջ մէկ թէյի դգալ խնձորի քացախ աւելցնելով:

* * *

Կոճապղպեղը հարբուխի դէմ պայքարելու կախարդական միջոց է: Անիկա շատ արագ կը վերացնէ առաջին իսկ ախտանշանները:

Կոճապղպեղը բարակ կտրտեցէք, դրէք բաժակի մը մէջ, երկու կտոր կիտրոն աւելցուցէք եւ վրան թէյ լեցուցէք:

Այս բուրումնաւէտ եւ համեղ թէյը պէտք է խմել առտու եւ օրուան ընթացքին: Նախընտրելի է երեկոյեան չխմել՝ քունի հարց չունենալու համար:

* * *

Քիչ քանակութեամբ ուխիքին կը թեթեւցնէ մսելու ախտանշանները: Սկովտիացիները անցեալին ուիսքիով կը դարմանէին ձմեռնային հիւանդութիւնները: Թէյի մէջ աւելցուցէք քանի մը կաթիլ ուիսքի եւ տաք-տաք խմեցէք:

www.aztagdaily.com

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ՝

Գերպ. Տ. Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպույեանի

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ՝
ՔՈՒԷՅԹԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ՝

ՊԱՀԱՆՋԱՏԻՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
«Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի համահայկական հռչակագիր»

Զեկուցաբեր՝

Բժ. Ժան Պէպէճեան

Տեղի կ՛ունենայ Չորեքշաբթի, 18 Մարտ 2015-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, Սրբոց Վարդանանց եկեղեցւոյ մէջ:
Բոլորդ սիրով հրաւիրուած էք :